

Darba lapas autore: Santa Kadiķe, Laurenču sākumskola
Darba lapa paredzēta: 9. klasei.
Darba lapas nosaukums: Frazeoloģismi

Frazeoloģismi

(Visi uzdevumi jāpilda pierakstu kladē!)

1. uzdevums. Lasi frazeoloģismus! Izvēlies un ieraksti tabulas tukšajā ailē tiem atbilstošus skaidrojumus!

Nr. p. k.	Frazeoloģisms		Frazeoloģisms
1.	Nenokar degunu!	6.	Necel gaisa pilis!
2.	Liec aiz auss!	7.	Ķeries vēršim pie ragiem!
3.	Ņem kājas pār pleciem!	8.	Nespējējies ar uguni!
4.	Nepūt no mušas ziloni!	9.	Stāvi pie ratiem!
5.	Nestiep gumiju!	10.	Izmet no galvas!

Skaidrojumi: Nejaucies citu darīšanās! Nepārspīlē! Aizmirsti to! Neslinko! Iegaumē! Bēdz! Nezaudē ticību sev! Neriskē! Sāc nopietni rīkoties! Netiecies pēc tā, kas nav iespējams!

2. uzdevums. Izdomā un uzraksti, kurās situācijās varētu lietot minētos frazeoloģismus!

3. uzdevums. Izlasi frazeoloģismus! Apvelc katra frazeoloģisma atbilstošo skaidrojumu!

1. Turēt rokas klēpī. a) neko nedarīt, slinkot b) atpūsties pēc darba	2. Kad pūcei aste ziedēs. a) pavasarī b) nekad
3. Kā ar mietu pa pieri. a) sāpīgi b) negaidīti	4. Kā akā iekritis. a) cieši aizmidzis b) pazudis
5. Kost pirkstos. a) nožēlot b) būt badā	6. Likst galvu ķīlā. a) izciest sodu b) galvot
7. Apmaldīties trijās priedēs a) nespēt atrisināt kaut ko vienkāršu b) pazust mežā	8. Iebraukt purvā a) nonākt pretrunās b) iestigt dubļos
9. Labā roka a) izpalīdzīgs, devīgs cilvēks b) uzticības persona	10. Spēlēt pirmo vijoli a) būt noteicējam b) nebaidīties no grūtībām
11. Pūst pīlītes a) stāstīt blēņas b) smagi nopūsties	12. Vētra ūdens glāzē a) vārošs ūdens glāzē b) satraukums bez iemesla

Darba lapas autore: Santa Kadiķe, Laurenču sākumskola
Darba lapa paredzēta: 9. klasei.
Darba lapas nosaukums: Frazeoloģismi

4. uzdevums. *Izvēlies piecus frazeoloģismus no iepriekšējā uzdevuma un iesaisti teikumos tā, lai tiktu atklāta arī to nozīme!*

Paraugs.

Istabā ienāca māte un sacīja, ka vēloties ar mani runāt divatā – zem četrām acīm.

5. uzdevums. *Lasi tekstu! Izraksti frazeoloģismus, izskaidro to nozīmi, uzraksti savus teikumus ar izrakstītajiem frazeoloģismiem! Izskaidro tekstā izcelto vārdu nozīmi!*

Klasesbiedreni Kristu viņš sastapa tirgū pie dārzeņu stenda.

- Vai gurķojies?
- Gurķojos.
- Labi esi iekārtojies!
- Patiešām labi.
- Mēs ar Indru gan pa vasaru raujamies melnās miesās.
- Nu un kādus tad kalnus esat apgāzušas?
- Es dārzniecībā palīdzu mammai pie tomātiem, pipariem, bet Indra... – viņa apklusā.
- ... ko Indra? – Šī pauze viņam likās daudz par garu.
- Indra... – Skaidri bija redzams, ka Krista **testē** viņa izturību. – Ak jā, Indra... tirgojas ar saldējumu...
Nu beidzot taču **izmocīja**! Un varen apmierināta par savu joku, viņa vēl Zigmāram dāvāja platu smaidu.
- Kurā vietā tad var dabūt to Indras saldējumu? – viņš it kā starp citu apjautājās.
- Nu Durbē! Durbē taču! Tur viņa braukā ar dzelteniem ratiņiem no viena pilsētiņas gala līdz otram: še – jums, še – mums **gardum gards** saldējums.
- Tu laikam pārkarsti tajās siltumnīcās, – viņš **vīpsnāja**.
- Ak, es, runājot atskaņās, esmu pārkaršusi! – Krista bija gandrīz sašutusi. – Bet, kad tu bez atskaņu poētismus sūti mīļotajām meitenēm, – kas tad ir noticis ar tevi?
Tas nu bija sitiens zem jostasvietas! Vēl jo vairāk tāpēc, ka viņa, Indras draudzene, varēja būt labāk informēta par citiem.
- Bet viņš jau nu neizrādīs, ka trāpīts tik precīzi un sāpīgi.
- Tad jau man būs jābrauc uz Durbi tai Indrai palīgā!
- Vai tik tu, draudziņ, neesi nokavējis? – Kristas jautājums bija tīri **retorisks**.
- Kā vasarā var nokavēt saldējuma **andelēšanu**? – Viņš izlikās naivs, kaut arī sajuta pavisam bīstamu dūrienu.
- Redz', Indrai tur Durbē uzradies kavalieris, – Krista lika visas kārtis galdā, – kas uzmana katru viņas soli. Stumda Indras nolāpītos dzeltenos ratiņus, kad tik ir brīvs. Un – pats galvenais – katru vakaru nopērk visus neizpārdotos saldējumus un...
– ... apēd! – Zigmārs vēl paspēja iestarpināt, pirms viņi abi uzsprāga smieklu lēkmē.
- Ņam-ņam! – rīstījās Krista.
- Šmak-šmak! – izbāzis mēli, **sprauslāja** Zigmārs. Kaut gan viņam nebija ne mazākā iemesla smieties. Tāds čalis bija pavisam nopietns **sāncensis**!
- Tad jau drīz šim piemetīsies angīna, un es tikšu pie tiem dzeltenajiem ratiņiem, – Zigmārs tomēr vēl jokojā.
- Man gan liekas – viņš ir daudz cietāks rieksts! – brīdināja Krista.
- Un, ja tu tur **maisīsies**, tad pamatīgi **norausies**...
- Ņam-ņam! – Zigmārs gan vēl atbildēja, bet ne vairs smieklos **vaiBSToties**.

(Māris Rungulis. „Divdabis”)